

Considerații privind recunoașterea și contabilizarea primelor de capital

Conf. univ. dr. Cristina NICOLAESCU

Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad

Abstract

This article summarizes the provisions of the legal acts relating to capital premiums and provides practical solutions on how to account these structures. To this end, all categories of capital premiums, like share premium, merger/division premium, share premium contribution in kind and debenture conversion premium, are presented and analyzed.

Key terms: capital premiums, shares/equity interests, capital

Termeni-cheie: prime de capital, acțiuni/părți sociale, capital

Clasificare JEL: M41, G32

To cite this article: Cristina Nicolaescu, *Considerații privind recunoașterea și contabilizarea primelor de capital*, *CECCAR Business Review*, N° 2/2022, pp. 3-11, DOI: <http://dx.doi.org/10.37945/cbr.2022.02.01>

➔ Introducere

Perioada dificilă traversată de economia națională, și nu numai, ar putea determina multe entități economice să apeleze la diverse căi de a procura noi resurse financiare sau să se reorganizeze pentru a putea supraviețui. Dintre aceste căi, mai recomandată decât apelarea la credite bancare sau la alte forme de împrumuturi, din cauza costurilor ridicate pe care aceste modalități de finanțare le presupun, este **atragera resurselor de finanțare prin creșteri de capital, fie prin emisiunea de noi acțiuni/părți sociale, fie prin aporturi în natură de bunuri în contul capitalului subscris.**

La societățile care au în derulare împrumuturi din emisiuni de obligațiuni, în anumite condiții specifice, lipsa lichidităților pentru rambursarea împrumutului ar putea fi surmontată prin **conversia obligațiilor în acțiuni**, cu acordul creditorilor.

Dacă nu pot fi aplicate alte măsuri de redresare, entitățile pot să se reorganizeze prin fuziune sau divizare.

Toate aceste operațiuni pot genera **prime de capital**. Deși relativ reduse ca frecvență, operațiunile economice generatoare de prime de capital pot fi întâlnite la entitățile economice, mai ales la cele organizate ca societăți pe acțiuni, dar nu sunt excluse nici în cazul societăților cu răspundere limitată.

Aspectele juridice, contabile și fiscale legate de aceste structuri nu au fost abordate frecvent în literatura de specialitate. Trebuie menționat că nici actele normative care reglementează funcționarea societăților (Legea societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare), activitatea lor contabilă (Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, cu modificările și completările ulterioare)

sau fiscalitatea lor (Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare) nu fac foarte multe referiri la aceste elemente patrimoniale.

Profioniștii contabili trebuie să aplice raționamentul profesional pentru reflectarea cât mai corectă a primelor de capital în situațiile financiare ale entităților.

În OMFP nr. 1.802/2014, cea dintâi referire la primele de capital se face la pct. 408, unde se precizează că **ele sunt o componentă a capitalului propriu**. Acest aspect este foarte important deoarece, ca urmare a acestei apartenențe, primele de capital pot juca un rol major în calcularea unor indicatori cu impact asupra determinării situației financiare a entităților economice.

Actul normativ menționat nu definește primele de capital în general, ci stipulează la pct. 417 alin. (1) că „*primele legate de capital cuprind primele de emisiune, fuziune, aport și de conversie*”, în aliniatele următoare fiind definite aceste categorii.

⇒ **Tratamentul contabil al primelor de emisiune**

Cea mai des întâlnită categorie de prime de capital, în ce privește atât utilizarea în practică, cât și referințele din actele normative, este cea a **primelor de emisiune**.

Pct. 417 alin. (3) din OMFP nr. 1.802/2014 definește primele de emisiune ca fiind diferența „între prețul de emisiune de noi acțiuni sau părți sociale și valoarea nominală a acestora”.

Legea societăților face referire la aceste prime în cuprinsul art. 210 și 220.

Astfel, potrivit art. 210 alin. (1), „capitalul social se poate mări prin emisiunea de acțiuni noi sau prin majorarea valorii nominale a acțiunilor existente în schimbul unor noi aporturi în numerar și/sau în natură”. Totodată, alin. (2) al aceluiași articol prevede că „acțiunile noi sunt liberate prin încorporarea rezervelor, cu excepția rezervelor legale, precum și a beneficiilor sau a primelor de emisiune, ori prin compensarea unor creanțe lichide și exigibile asupra societății cu acțiuni ale acesteia”.

La art. 220 alin. (3), tot referitor la operațiunile legate de majorarea capitalului se stipulează că, atunci „când s-a prevăzut o primă de emisiune, aceasta trebuie integral plătită la data subscrierii”.

Prin urmare, Legea societăților face referire la aceste componente de capital propriu doar în legătură cu operațiunile de majorare a capitalului.

În ceea ce privește Codul fiscal, menționi la primele de emisiune, de fapt singurele întâlnite, apar în legătură cu definirea dividendelor și cu anumite categorii de venituri neimpozabile. Astfel, potrivit art. 7 pct. 11 lit. e), nu reprezintă distribuie de dividende „o distribuie de prime de emisiune, proporțional cu partea ce îi revine fiecărui participant”, iar potrivit art. 23 lit. c), se consideră venit neimpozabil „valoarea titlurilor de participare noi sau sumele reprezentând majorarea valorii nominale a titlurilor de participare existente, înregistrate ca urmare a încorporării rezervelor, beneficiilor sau primelor de emisiune la persoanele juridice la care se dețin titluri de participare”.

Din toate aceste precizări se pot trage următoarele concluzii referitoare la primele de emisiune:

- ✓ Sunt componente de capital propriu.
- ✓ Reprezintă diferența dintre suma finală încasată pentru emisiunea unor acțiuni/părți sociale (valoarea de emisiune) și valoarea cu care va crește capitalul ca urmare a emisiunii acțiunilor/părților sociale respective (valoarea nominală).
- ✓ Pot fi folosite pentru creșterea ulterioară a capitalului.
- ✓ Distribuie lor nu se consideră distribuie de dividende, iar sumele primite de către deținătorii titlurilor de participare ca urmare a încorporării acestora în capitalul societăților emitente nu reprezintă venituri impozabile.

Se observă că informațiile furnizate nu clarifică aspecte referitoare la valoarea acestor prime sau la rolul și mai ales la obligativitatea lor.

În legătură cu primul aspect, deoarece nu există constrângeri în acest sens, nici în ceea ce privește valoarea minimă sau maximă a primelor și nici referitoare la raportul dintre valoarea lor și valoarea nominală a acțiunilor/părților sociale emise, s-ar putea trage concluzia că această valoare este dată strict de raportul care există între valoarea de emisiune a acțiunilor/părților sociale și valoarea lor nominală. Întrucât cea din urmă este prevăzută în actele constitutive ale entității, problema este cum se stabilește valoarea de emisiune.

Referitor la modul de determinare a acestei valori, în articolul *Obligativitatea primei de emisiune la societățile comerciale*, Bodu (2018) menționează următoarele: „Valoarea de emisiune a acțiunilor se stabilește, principal, în mod liber de societate, pe baza propriei evaluări și se aprobă de către acționari în cadrul adunării generale. Pentru a concilia pretențiile acționarilor nesubscriitori (total sau parțial) și a celor care subscriu, evitând astfel, pe de-o parte, o diluare a primilor, iar, pe de altă parte, eșecul subscripției din cauza prețului ridicat, adunarea generală care hotărăște majorarea trebuie să agreeze – uneori anticipat și de comun acord cu subscriitorul sau subscriitorii – prețul de emisiune al acțiunilor”. Din această opinie, la care ne raliem, rezultă și unul dintre rolurile primei de emisiune, și anume evitarea diminuării procentajelor acționarilor existenți. Aceasta întrucât, oricât de mică ar fi majorarea de capital, ea înseamnă în mod direct o diminuare a participației acționarilor existenți care nu au subscris în cazul majorării.

Același autor remarcă un alt aspect care face necesară utilizarea primelor de emisiune, ce decurge din rolul menționat anterior, și anume faptul că dacă „acțiunile sunt emise sub valoarea lor corectă de piață, inclusiv la valoarea nominală, jocul cererii și al ofertei este eliminat, favorizându-i nejustificat pe acționarii subscriitori care astfel se vor îmbogăți fără un just temei prin cumpărarea unor acțiuni subevaluate, în dauna celor nesubscriitori, care vor suporta diluția economică fără a fi compensați pentru pierderea implicită a unei cote de capital social, compensare care se face prin intermediul primei de emisiune”.

Toate cele prezentate anterior ne conduc la concluzia că, deși legea nu prevede în mod obligatoriu constituirea lor, primele de emisiune trebuie recunoscute ori de câte ori valoarea de emisiune a acțiunilor/părților sociale emise (și care depinde de valoarea de piață a societății emitente) este mai mare decât valoarea lor nominală, pentru protejarea vechilor acționari.

Chiar și în cazul în care majorarea capitalului se face prin emisiunea de acțiuni la o valoare de emisiune egală cu valoarea nominală, dacă subscrierea se face și de către alte persoane decât vechii acționari, se pune problema protecției acestora împotriva scăderii valorii contabile a acțiunilor deținute ca urmare a creșterii numărului de acțiuni.

Funcționarea contului 104 „Prime de capital” din OMFP nr. 1.802/2014 stabilește ca destinații posibile pentru primele de capital rezervele și acoperirea pierderilor din exercițiile precedente.

■ Exemplu privind contabilizarea primelor de emisiune

O societate pe acțiuni prezintă următoarea structură a capitalului propriu:

Capital (format din 2.000 acțiuni x 50 lei/acțiune)	100.000 lei
Rezerve legale	20.000 lei
Capital propriu	120.000 lei

În vederea obținerii mijloacelor de finanțare pentru o investiție, adunarea generală a acționarilor decide majorarea capitalului prin emisiunea a 1.000 de acțiuni. Analizăm următoarele situații:

- noile acțiuni sunt emise la valoarea nominală;
- noile acțiuni sunt emise la o valoare de emisiune egală cu valoarea contabilă a acțiunilor din momentul emisiunii.

a) În prima situație, noile acțiuni vor fi emise la valoarea nominală, de 50 lei/acțiune.

Valoarea contabilă a acțiunilor înainte de subscriere se determină ca raport între capitalul propriu și numărul de acțiuni, adică 120.000 lei/2.000 acțiuni = 60 lei/acțiune. După operațiunea de creștere a capitalului, situația va fi următoarea:

Capital	100.000 lei
Creșterea capitalului (1.000 acțiuni x 50 lei/acțiune)	50.000 lei
Rezerve legale	20.000 lei
Capital propriu	170.000 lei

Număr total de acțiuni = 2.000 acțiuni vechi + 1.000 acțiuni noi = 3.000

Valoare contabilă nouă = 170.000 lei/3.000 acțiuni = 56,66 lei/acțiune

Deci valoarea contabilă a unei acțiuni s-a diminuat de la 60 lei/acțiune, înainte de subscriere, la 56,66 lei, după subscriere, adică o pierdere potențială de 3,34 lei/acțiune pentru vechii acționari. Dar dacă verificăm situația acțiunilor și a sumelor imobilizate în acțiunile deținute de vechii acționari înainte și după emisiune nu se observă nicio pierdere:

Înainte de emisiune: 2 acțiuni x 60 lei/acțiune	120 lei
Cumpărarea unei acțiuni noi: 1 acțiune x 50 lei/acțiune	50 lei
Total după majorare	170 lei
După emisiune: 3 acțiuni x 56,66 lei/acțiune	170 lei

Dacă însă subscrierea este făcută și de acționari noi, se pune problema protejării vechilor acționari prin **drepturi de subscriere**. Valoarea acestora va fi egală cu diferența dintre valoarea contabilă veche a acțiunilor (60 lei/acțiune) și valoarea contabilă nouă a acțiunilor după operațiunea de creștere a capitalului (56,66 lei/acțiune), deci de 3,34 lei/acțiune. Deoarece raportul de paritate dintre acțiunile vechi și cele noi este de 2 la 1 (se emite o acțiune nouă pentru două acțiuni vechi), pentru despăgubirea vechilor acționari, fiecare acționar nou va trebui să achite și contravaloarea a două drepturi de subscriere pentru fiecare acțiune cumpărată. Prin urmare, un acționar nou va plăti pentru o acțiune 50 lei și contravaloarea a două drepturi de subscriere, adică 6,68 lei (total 56,68 lei). De menționat că valoarea drepturilor de subscriere nu se înregistrează în contabilitatea societății, deoarece acestea sunt încasate de vechii acționari în nume personal.

Înregistrările contabile aferente acestor operațiuni sunt următoarele:

– Înregistrarea operațiunii de subscriere:

50.000 lei	456	=	1011	50.000 lei
	„Decontări cu acționarii/ asociații privind capitalul”		„Capital subscris nevărsat”	

– Vărsarea capitalului subscris în contul de la bancă:

50.000 lei	5121	=	456	50.000 lei
	„Conturi la bănci în lei”		„Decontări cu acționarii/ asociații privind capitalul”	

– Transformarea capitalului subscris nevărsat în capital subscris vărsat:

50.000 lei	1011	=	1012	50.000 lei
	„Capital subscris nevărsat”		„Capital subscris vărsat”	

b) În cea de-a doua situație, în care valoarea de emisiune a noilor acțiuni este valoarea contabilă a acțiunilor din momentul emisiunii (care, de obicei, este și valoarea de piață a acțiunilor, situație întâlnită cel mai des), protejarea vechilor acționari împotriva scăderii valorii acțiunilor deținute se face cu ajutorul **primei de emisiune**. Aceasta se calculează ca diferență între valoarea de emisiune (în exemplul nostru, valoarea contabilă) și cea nominală, adică 60 lei/acțiune – 50 lei/acțiune = 10 lei/acțiune, respectiv 10.000 lei pentru cele 1.000 de acțiuni nou-emise.

Creșterea capitalului social se face la valoarea de 50.000 lei, iar diferența de 10.000 lei încasată de la acționarii subscriitori se recunoaște ca primă de emisiune.

În urma operațiunii de majorare a capitalului, structura capitalului propriu va fi următoarea:

Capital	100.000 lei
Creșterea capitalului (1.000 acțiuni x 50 lei/acțiune)	50.000 lei
Prime de emisiune	10.000 lei
Rezerve legale	20.000 lei
Capital propriu	180.000 lei

Valoare contabilă nouă = 180.000 lei/3.000 acțiuni = 60 lei/acțiune (egală cu valoarea contabilă înainte de operațiunea de majorare a capitalului)

Înregistrările contabile aferente acestor operațiuni sunt următoarele:

– Înregistrarea operațiunii de subscriere:

60.000 lei	456	=	%	60.000 lei
	„Decontări cu acționarii/ asociații privind capitalul”		1011	50.000 lei
			„Capital subscris nevărsat”	
			1041	10.000 lei
			„Prime de emisiune”	

– Vărsarea capitalului subscris în contul de la bancă:

60.000 lei	5121	=	456	60.000 lei
	„Conturi la bănci în lei”		„Decontări cu acționarii/ asociații privind capitalul”	

– Transformarea capitalului subscris nevărsat în capital subscris vărsat:

50.000 lei	1011	=	1012	50.000 lei
	„Capital subscris nevărsat”		„Capital subscris vărsat”	

În cazul în care se decide emisiunea acțiunilor la o valoare situată între valoarea nominală și cea contabilă, iar subscrierea este făcută și de acționari noi, pentru protecția vechilor acționari se pot combina drepturile de subscriere cu prima de emisiune.

Dacă societatea se găsește într-o situație financiară foarte precară, având capital propriu negativ, pot să apară cazuri în care valoarea de emisiune a acțiunilor/părților sociale să fie inferioară valorii nominale. În această situație, diferența dintre valoarea nominală și cea de emisiune va fi recunoscută ca o pierdere în debitul contului 1498 „Alte pierderi legate de instrumentele de capitaluri proprii”.

În cazul utilizării primelor de emisiune generate la operațiunea anterioară pentru creșterea ulterioară a capitalului, articolul contabil va fi:

10.000 lei	1041	=	1012	10.000 lei
	„Prime de emisiune”		„Capital subscris vărsat”	

➔ **Tratamentul contabil al primelor de fuziune/divizare**

Aceste prime de capital apar cu ocazia combinărilor de societăți prin fuziune sau divizare. OMFP nr. 1.802/2014 definește doar **prima de fuziune**, ca fiind „diferența între valoarea aportului rezultat din fuziune și valoarea cu care a crescut capitalul social al societății absorbante”.

Definiția **primei de divizare** poate fi subînțeleasă din modul său de calcul, prezentat în anexa la Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 897/2015 pentru aprobarea Normelor metodologice privind reflectarea în contabilitate a principalelor operațiuni de fuziune, divizare, dizolvare și lichidare a societăților, precum și de retragere sau excludere a unor asociați din cadrul societăților, cu completările ulterioare. Conform acestui act normativ, prima de divizare se calculează ca diferență între valoarea contabilă a acțiunilor la societatea divizată (corespunzător procentului din activul net al acesteia) și valoarea nominală a acțiunilor nou-emise de societatea beneficiară (creată în urma fuziunii).

Același act normativ prevede că „determinarea ratei de schimb și calcularea primei de fuziune/divizare se efectuează conform hotărârii adunării generale a acționarilor/asociaților”, și exemplifică noi destinații ale primelor de capital în cazul operațiunilor de combinări ce implică societăți în care una deține titluri de participare din capitalul celeilalte, și anume: „acoperirea pierderii reflectate în contul 1495 «Pierderi rezultate din reorganizări, care sunt determinate de anularea titlurilor deținute», efectuată potrivit hotărârii adunării generale a acționarilor, pe seama primei de fuziune” și „anularea titlurilor de participare deținute prin diminuarea primei de fuziune, conform hotărârii adunării generale a acționarilor”.

Din punct de vedere juridic, operațiunile de fuziune/divizare sunt reglementate în cadrul capitolului II „Fuziunea și divizarea societăților” al titlului VI „Dizolvarea, fuziunea și divizarea societăților” din Legea societăților.

■ **Exemplu privind contabilizarea primelor de fuziune/divizare**

Pentru exemplificare vom viza o operațiune de fuziune prin absorbție, prin metoda activului net (ceea ce presupune că valorile la care se preiau elementele din patrimoniul societății absorbite în patrimoniul societății absorbante sunt cele din contabilitatea societății absorbite).

În cazul societății absorbante, capitalul este de 100.000 lei, fiind împărțit în 2.000 de acțiuni (valoarea nominală este de 50 lei), iar valoarea contabilă a unei acțiuni la momentul absorbției (calculată ca raport între totalul capitalurilor proprii și numărul de acțiuni) este de 60 lei.

Se calculează activul net al societății absorbite (ca diferență între totalul activelor și cel al datoriilor), în valoare de 478.000 lei. În condițiile unei valori contabile de 60 lei/acțiune, acest aport va fi remunerat prin 7.967 de acțiuni (478.000 lei/60 lei/acțiune).

În condițiile unei valori nominale de 50 lei, cele 7.967 de acțiuni vor determina o creștere a capitalului cu 398.350 lei.

Ca urmare, prima de fuziune va fi în valoare de 79.650 lei (478.000 lei (valoarea aportului) – 398.350 lei (valoarea creșterii de capital)).

Înregistrarea majorării capitalului și a primei de fuziune la societatea absorbantă se realizează prin articolul contabil:

478.000 lei	456	=	%	478.000 lei
	„Decontări cu acționarii/ asociații privind capitalul”		1011	398.350 lei
			„Capital subscris nevărsat”	
			1042	79.650 lei
			„Prime de fuziune/divizare”	

În mod analog se procedează și în cazul primelor de divizare.

➔ **Tratatamentul contabil al primelor de aport**

În cazul în care la constituirea societății sau ulterior, la majorarea capitalului, vărsarea contravalorii acțiunilor/părților sociale subscrise se face prin aportul unor bunuri, pot să se genereze **prime de aport**. Conform pct. 417 alin. (5) din OMFP nr. 1.802/2014, „prima de aport se calculează ca diferență între valoarea bunurilor aportate și valoarea nominală a capitalului social cu care au fost remunerate aceste aporturi”.

Deși se precizează modul de calcul al acestei prime, nu se specifică raportul dintre valoarea acțiunilor care vor remunera aportul și valoarea lui. Logic ar fi ca pentru aportul său acționarul/asociatul să primească numărul maxim de acțiuni/părți sociale evaluate la valoarea lor nominală, în funcție de valoarea de aport a bunului. Dar în acest caz se poate ajunge în situația ca în urma aportului acționarul/asociatul aportator să dețină un procent prea mare în capitalul entității, în defavoarea celorlalți acționari/asociați.

În această situație, el ar putea să accepte primirea unui număr mai mic de acțiuni/părți sociale pentru bunul aportat, dar trebuie să fie conștient de faptul că primele de capital sunt în continuare o componentă de capital propriu, care fie pot fi folosite pentru o creștere ulterioară a capitalului, caz în care acțiunile/părțile sociale primite în contul acestei majorări de capital nu vor ține cont de sursa de constituire a primelor, fie, în caz de lichidare, ceea ce va rămâne din capitalul propriu, inclusiv prime de capital, se va distribui tuturor acționarilor/asociaților în funcție de capitalul investit.

■ **Exemplu privind contabilizarea primelor de aport**

O societate are un capital social în valoare de 100.000 lei format din 2.000 de acțiuni. Pentru majorarea capitalului se aporțează un camion în valoare de 56.000 lei, pentru care se emit 1.000 de acțiuni.

Ulterior, prima de aport se transferă la rezerve.

Valoarea nominală a acțiunilor este de 50 lei (100.000 lei (capital)/2.000 acțiuni). Creșterea de capital va fi de 50.000 lei (1.000 acțiuni x 50 lei/acțiune). Ca urmare, diferența de 6.000 lei (56.000 lei (valoarea de aport) – 50.000 lei (creșterea de capital)) va fi prima de aport.

Înregistrările contabile aferente acestor operațiuni sunt următoarele:

– Înregistrarea operațiunii de subscriere:

56.000 lei	456	=	%	<u>56.000 lei</u>
	„Decontări cu acționarii/ asociații privind capitalul”		1011	50.000 lei
			„Capital subscris nevărsat”	
			1043	6.000 lei
			„Prime de aport”	

– Înregistrarea aportului în contul capitalului subscris:

56.000 lei	2133	=	456	56.000 lei
	„Mijloace de transport”		„Decontări cu acționarii/ asociații privind capitalul”	

– Transformarea capitalului subscris nevărsat în capital subscris vărsat:

50.000 lei	1011	=	1012	50.000 lei
	„Capital subscris nevărsat”		„Capital subscris vărsat”	

– Transferul primei de aport la rezerve:

6.000 lei	1043	=	1068	6.000 lei
	„Prime de aport”		„Alte rezerve”	

➔ **Tratatamentul contabil al primelor de conversie a obligațiunilor în acțiuni**

La societățile care au în derulare împrumuturi din emisiuni de obligațiuni, în anumite condiții, cu acordul creditorilor, la scadență obligațiunile pot fi schimbate în acțiuni. Ca urmare, în loc să-și primească banii reprezentând contravaloarea obligațiunilor deținute, creditorii societății vor primi acțiuni, devenind astfel acționari.

Referitor la **primele de conversie a obligațiunilor în acțiuni**, pct. 417 alin. (6) din OMFP nr. 1.802/2014 stipulează următoarele: „Prima de conversie a obligațiunilor în acțiuni se calculează ca diferență între valoarea nominală a obligațiunilor corespunzătoare împrumuturilor obligatate și valoarea acțiunilor emise potrivit prevederilor contractuale, atunci când valoarea obligațiunilor depășește valoarea acțiunilor corespunzătoare”.

De remarcat că ordinul nu face referire doar la obligațiunile convertibile, care reprezintă o categorie aparte de obligațiuni și care trebuie înregistrate separat în evidențele contabile și în situațiile financiare ale entității, conform pct. 366 din OMFP nr. 1.802/2014.

În legătură cu obligațiunile convertibile, Legea societăților face următoarele precizări:

✓ Valoarea nominală a obligațiunilor convertibile în acțiuni trebuie să fie egală cu cea a acțiunilor.

✓ Obligațiunile convertibile pot fi preschimbate în acțiuni ale societății emitente, în condițiile stabilite în prospectul de ofertă publică.

Conform aceluiași act normativ:

✓ Societatea cu răspundere limitată nu poate emite obligațiuni.

✓ Atunci când societatea emite obligațiuni, nu se poate proceda la reducerea capitalului social prin restituiri făcute acționarilor din sumele rambursate în contul acțiunilor, decât în proporție cu valoarea obligațiunilor rambursate.

■ **Exemplu privind contabilizarea primelor de conversie a obligațiunilor în acțiuni**

O societate are un capital social în valoare de 100.000 lei, format din 2.000 de acțiuni. Se emit 1.000 de obligațiuni la o valoare nominală de 20 lei. La scadență, obligațiunile se convertesc în 300 de acțiuni.

Valoarea nominală a acțiunilor este de 50 lei (100.000 lei/2.000 acțiuni). Valoarea totală a împrumutului obligatar este de 20.000 lei (1.000 obligațiuni x 20 lei/obligațiune). Cele 300 de acțiuni emise în contul obligațiunilor reprezintă 15.000 lei (300 acțiuni x 50 lei/acțiune). Prin urmare, prima de conversie a obligațiunilor în acțiuni este de 5.000 lei (20.000 lei (valoarea obligațiunilor convertite) – 15.000 lei (valoarea acțiunilor emise)).

Înregistrările contabile aferente acestor operațiuni sunt următoarele:

– Înregistrarea emisiunii de obligațiuni:

20.000 lei	461	=	1618	20.000 lei
	„Debitori diverși”		„Alte împrumuturi din emisiuni de obligațiuni”	

– Încasarea prin bancă a contravalorii obligațiunilor emise:

20.000 lei	5121	=	461	20.000 lei
	„Conturi la bănci în lei”		„Debitori diverși”	

– Majorarea capitalului prin încorporarea datoriei:

20.000 lei	1618	=	%	<u>20.000 lei</u>
	„Alte împrumuturi din emisiuni de obligațiuni”		1012	15.000 lei
			1044	5.000 lei
			„Prime de conversie a obligațiunilor în acțiuni”	

➔ Concluzii

Operațiunile economice care pot genera prime de capital sunt emisiunea de noi acțiuni/părți sociale, reorganizarea societăților prin fuziune/divizare, aportul de bunuri în contul capitalului subscris și conversia obligațiunilor în acțiuni.

Aspectele juridice, contabile și fiscale legate de aceste structuri nu au fost abordate des în literatura de specialitate și nici în actele normative care reglementează funcționarea societăților (Legea societăților), activitatea contabilă a acestora (OMFP nr. 1.802/2014) sau fiscalitatea lor (Codul fiscal).

Existența primelor de capital este posibilă, dar nu obligatorie. Deși cu frecvență redusă, aceste operațiuni pot fi întâlnite la entitățile economice, mai ales la cele organizate ca societăți pe acțiuni, dar nu sunt excluse nici în cazul societăților cu răspundere limitată.

Importanța modului în care primele de capital sunt recunoscute în contabilitate și a valorii la care sunt înregistrate este dată de faptul că ele, fiind o componentă a capitalului propriu, pot avea o influență notabilă asupra imaginii pe care o oglindește entitatea în relațiile sale cu terții, cu impact asupra atitudinii acestora față de companie.

Bibliografie

1. Bodu, S. (2018), *Obligativitatea primei de emisiune la societățile comerciale*, Revista societăților și a dreptului comercial, nr. 3.
2. Legea societăților nr. 31/1990, republicată în Monitorul Oficial nr. 1.066/17.11.2004, cu modificările și completările ulterioare.
3. Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, publicată în Monitorul Oficial nr. 688/10.09.2015, cu modificările și completările ulterioare.
4. Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, publicat în Monitorul Oficial nr. 963/30.12.2014, cu modificările și completările ulterioare.
5. Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 897/2015 pentru aprobarea Normelor metodologice privind reflectarea în contabilitate a principalelor operațiuni de fuziune, divizare, dizolvare și lichidare a societăților, precum și de retragere sau excludere a unor asociați din cadrul societăților, publicat în Monitorul Oficial nr. 711 bis/22.09.2015, cu completările ulterioare.